

ZAKON

O PREUZIMANJU IMOVINE I OBAVEZA ODREĐENIH BANAKA RADI OČUVANJA STABILNOSTI FINANSIJSKOG SISTEMA REPUBLIKE SRBIJE

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se uslovi, način i postupak preuzimanja celokupne ili dela imovine i obaveza banaka u kojima Republika Srbija ima direktno ili indirektno učešće, uključujući i banke za posebne namene i banke pod administrativnim upravljanjem (u daljem tekstu: banka prenosilac), u slučaju kada bi nesprovođenje preuzimanja predstavljalo ozbiljnu pretnju za stabilnost finansijskog sistema Republike Srbije (u daljem tekstu: preuzimanje).

Ovim zakonom uređuje se i odnos banaka prenosilaca prema Fondu za razvoj Republike Srbije (u daljem tekstu: Fond za razvoj), u delu koji se odnosi na izdata sredstva obezbeđenja.

Član 2.

Preuzimanje se može izvršiti samo ako za to postoji pozitivno mišljenje Narodne banke Srbije, dato u skladu sa ovim zakonom.

Član 3.

Na preuzimanje u skladu sa ovim zakonom ne primenjuju se Zakon o Agenciji za osiguranje depozita („Službeni glasnik RS”, br. 61/05, 116/08 i 91/10), Zakon o osiguranju depozita („Službeni glasnik RS”, br. 61/05, 116/08 i 91/10) i Zakon o stečaju i likvidaciji banaka i društava za osiguranje („Službeni glasnik RS”, br. 61/05, 116/08 i 91/10).

Član 4.

Preuzimanje se vrši ugovorom o preuzimanju celokupne ili dela imovine i obaveza (u daljem tekstu: ugovor o preuzimanju) zaključenim između banke prenosioca i banke koja preuzima celokupnu ili deo imovine i obaveza (u daljem tekstu: banka preuzimalac).

Preuzimanje celokupne ili dela imovine banke za posebne namene i banke pod administrativnim upravljanjem vrši se ugovorom o preuzimanju zaključenim između Agencije za osiguranje depozita (u daljem tekstu: Agencija), kao prenosioca, i banke preuzimaoca.

Član 5.

Banci preuzimaocu može se pružiti bespovratna finansijska podrška za preuzimanje.

Pružanje finansijske podrške banci preuzimaocu za preuzimanje vrši se ugovorom o davanju bespovratne finansijske podrške zaključenim između Agencije i banke preuzimaoca.

Član 6.

Vlada, na osnovu predloga ministarstva nadležnog za poslove finansija i pozitivnog mišljenja Narodne banke Srbije, donosi akt koji sadrži nalog banci

prenosiocu, odnosno Agenciji za zaključenje ugovora iz čl. 4. i 5. ovog zakona, kao i potrebne elemente za zaključenje i izvršenje ugovora, i to naročito: spisak imovine i obaveza koje su predmet preuzimanja, kao i izvor, iznos, način i rok u kojem se obezbeđuje finansijska podrška banci preuzimaocu.

Pozitivno mišljenje Narodne banke Srbije iz stava 1. ovog člana smatra se saglasnošću Narodne banke Srbije za preuzimanje u smislu Zakona o bankama („Službeni glasnik RS”, br. 107/05 i 91/10).

Član 7.

Preuzimanje se vrši bez pristanka akcionara, deponenata i drugih poverilaca, odnosno dužnika banaka koje učestvuju u preuzimanju.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, u slučaju kad je banka preuzimalac banka u kojoj Republika Srbija nema kontrolno učešće, banka preuzimalac zaključuje ugovore iz čl. 4. i 5. ovog zakona na osnovu odluke skupštine te banke u skladu sa članom 8. stav 2. ovog zakona.

Preuzimanje ne može biti predmet pobijanja od strane poverilaca banaka koje učestvuju u preuzimanju u skladu sa zakonom kojim se uređuju obligacioni odnosi i zakonima kojima se uređuje stečaj.

Član 8.

Preuzimanje se vrši bez odluka skupština banaka koje učestvuju u preuzimanju u smislu zakona kojim se uređuju banke i zakona kojim se uređuju privredna društva.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, u slučaju kada je banka preuzimalac banka u kojoj Republika Srbija nema kontrolno učešće, preuzimanje se vrši na osnovu odluke skupštine te banke o odobrenju zaključenja ugovora iz čl. 4. i 5. ovog zakona.

Akcionari banaka koje učestvuju u preuzimanju na dan zaključenja ugovora o preuzimanju, osim Republike Srbije i drugih akcionara - pravnih lica u direktnom ili indirektnom vlasništvu Republike Srbije, koji to zatraže od banaka koje učestvuju u preuzimanju u roku od 15 dana od dana obaveštenja o zaključenju ugovora o preuzimanju, imaju pravo da od banke čiji su akcionari zatraže da od njih otkupi njihove akcije prema vrednosti predviđenoj Zakonom o privrednim društvima („Službeni glasnik RS”, br. 36/11 i 99/11) u slučaju prava nesaglasnih akcionara i tako dođe do sticanja sopstvenih akcija banaka, bez saglasnosti Narodne banke Srbije.

Izuzetno od stava 3. ovog člana, akcionari banke preuzimaoca u kojoj Republika Srbija nema kontrolno učešće, ostvaruju svoja prava kao nesaglasni akcionari u skladu sa Zakonom o privrednim društvima („Službeni glasnik RS”, br. 36/11 i 99/11).

Član 9.

Ugovori iz čl. 4. i 5. ovog zakona zaključuju se u roku od dva dana od dana donošenja akta Vlade iz člana 6. stav 1. ovog zakona, a u slučaju iz člana 8. stav 2. ovog zakona – u roku od dva dana od dana donošenja odluke skupštine banke preuzimaoca.

Član 10.

Na preuzimanje se ne plaća porez na prenos apsolutnih prava.

Saglasno članu 6. stav 1. tačka 1) Zakona o porezu na dodatu vrednost („Službeni glasnik RS”, br. 84/04, 86/04-ispravka, 61/05, 61/07 i 93/12), preuzimanje

se ne smatra prometom dobara i usluga, a banka prenosilac, saglasno članu 32. stav 3. pomenutog zakona, nema obavezu da izvrši ispravku odbitka prethodnog poreza.

Saglasno članu 21. stav 1, tačka 13) Zakona o porezima na imovinu („Službeni glasnik RS”, broj 26/01, „Službeni list SRJ”, broj 42/02–SUS i „Službeni glasnik RS”, br. 80/02, 80/02–dr. zakon, 135/04, 61/07, 5/09, 101/10, 24/11, 78/11 i 57/12–US), na iznos stečen po osnovu pružanja finansijske podrške za preuzimanje u skladu sa ovim zakonom ne plaća se porez na nasleđe i poklon.

Član 11.

Izvor sredstava finansijske podrške banci preuzimaocu su sredstva Agencije.

Republika Srbija će, ukoliko se za to ukaže potreba, Agenciji nadoknaditi sredstva iz stava 1. ovog člana.

Član 12.

Finansijska podrška koja se obezbeđuje na osnovu ovog zakona ima tretman dozvoljene državne pomoći u cilju otklanjanja opasnosti od nastanka štete u vanrednim situacijama, u smislu zakona kojim se uređuje kontrola državne pomoći.

Član 13.

Banka preuzimalac je dužna da uskladi svoje poslovanje sa odredbama Zakona o bankama („Službeni glasnik RS”, br. 107/05 i 91/10) koje se odnose na kapital i pokazatelje poslovanja, najkasnije u roku od 12 meseci od dana zaključenja ugovora iz čl. 4. i 5. ovog zakona.

Ako se u banci preuzimaocu u kojoj Republika Srbija ima kontrolno učešće u periodu iz stava 1. ovog člana pogorša finansijsko stanje, odnosno nastupi rizična likvidnost, Vlada na predlog te banke preduzima potrebne mere radi prevazilaženja tih problema.

Član 14.

Banka preuzimalac, putem sredstava javnog informisanja, obaveštava deponente, kao i poverioce i dužnike banke prenosioca koje je preuzela putem ugovora o preuzimanju, o sprovedenom preuzimanju, odmah nakon zaključenja ugovora o preuzimanju.

Odmah po zaključenju ugovora o preuzimanju, banke koje učestvuju u preuzimanju, osim banke preuzimaoca u kojoj Republika Srbija nema kontrolno učešće, obaveštavaju svoje akcionare o zaključenju ugovora o preuzimanju i njihovom pravu da zatraže otkup svojih akcija u skladu sa članom 8. stav 3. ovog zakona.

Član 15.

Narednog dana od dana zaključenja ugovora o preuzimanju, banka prenosilac podnosi Narodnoj banci Srbije primerak ugovora o preuzimanju i zahtev za oduzimanje dozvole za rad.

Narednog dana od dana zaključenja ugovora o preuzimanju, Agencija podnosi zahtev Narodnoj banci Srbije za oduzimanje dozvole za rad banci za posebne namene.

Po prijemu zahteva iz st. 1. i 2. ovog člana, Narodna banka Srbije, na osnovu tog zahteva, narednog dana donosi rešenje o oduzimanju dozvole za rad banci prenosiocu.

Danom donošenja rešenja o oduzimanju dozvole za rad, Narodna banka Srbije blokira sve račune banke prenosioca i tim rešenjem istovremeno izriče meru zabrane raspolaganja imovinom te banke do upisa Agencije kao administratora u registar privrednih subjekata.

U rešenju o oduzimanju dozvole za rad banci prenosiocu Narodna banka Srbije imenuje Agenciju kao administratora.

Po oduzimanju dozvole za rad banci prenosiocu, Agencija odmah podnosi predlog nadležnom sudu za pokretanje postupka stečaja te banke.

Na pokretanje i sprovođenje postupka stečaja banke prenosioca primenjuju se odredbe Zakona o stečaju i likvidaciji banaka i društava za osiguranje („Službeni glasnik RS”, br. 61/05, 116/08 i 91/10).

Član 16.

Sredstva obezbeđenja iz ugovora o izdavanju bankarske garancije, odnosno drugih ugovora na osnovu kojih je banka prenosilac izdala neko sredstvo obezbeđenja u korist Fonda za razvoj, prelaze na Fond za razvoj.

Sredstva obezbeđenja iz stava 1. ovog člana služe kao sredstvo obezbeđenja potraživanja Fonda za razvoj iz ugovora sa korisnicima kredita tog fonda umesto bankarskih garancija, odnosno drugih sredstava obezbeđenja iz stava 1. ovog člana, a koji prestaju prenosom u smislu ovog člana.

Član 17.

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu 97. tačka 6. Ustava Republike Srbije, kojom je utvrđeno da Republika Srbija uređuje i obezbeđuje, između ostalog, pravni položaj privrednih subjekata, sistem obavljanja pojedinih privrednih i drugih delatnosti, kao i monetarni i bankarski sistem.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Bankarski sistem Republike Srbije uređen je Zakonom o bankama („Službeni glasnik RS”, br. 107/05 i 91/10), Zakonom o Agenciji za osiguranje depozita („Službeni glasnik RS”, br. 61/05, 116/08 i 91/10), Zakonom o osiguranju depozita („Službeni glasnik RS”, br. 61/05, 116/08 i 91/10), Zakonom o stečaju i likvidaciji banaka i društava za osiguranje („Službeni glasnik RS”, br. 61/05, 116/08 i 91/10) i Zakonom o zaštiti korisnika finansijskih usluga („Službeni glasnik RS”, broj 36/11).

Važeći zakonodavni i institucionalni okvir u bankarskom sektoru uspostavljen je na principima minimalne intervencije države u okolnostima koje karakteriše uobičajeno poslovanje u bankarskom sektoru u vreme finansijske stabilnosti, ne tretirajući potencijalne slučajeve ozbiljnije pretnje po stabilnost finansijskog sistema.

Nakon nastupanja svetske finansijske krize, većina zemalja je donela propise kojima je uredila dodatne mere koje država može da preduzme u cilju otklanjanja opasnosti po destabilizaciju finansijskog sistema i očuvanje poverenja građana i privrede u banke i finansijski sistem u celini.

Republika Srbija je tokom 2009. godine razmatrala mogućnost donošenja posebnog zakona kojim bi bile uvedene mere koje Republika Srbija, Narodna banka Srbije i Agencija za osiguranje depozita mogu preduzeti u cilju očuvanja stabilnosti bankarskog sektora – obezbeđivanja sigurnosti deponenata, nesmetanog funkcionisanja platnog sistema i solventnosti i likvidnosti banaka.

Predlog zakona koji je uređivao ova pitanja je ušao u skupštinsku proceduru ali je došlo do njegovog povlačenja iz skupštinske procedure, čime je zakonodavni okvir Republike Srbije ostao uskraćen za posebne mere koje država može da preduzme u javnom interesu, istovremeno ne derogirajući redovan pravni okvir kojim je uređen bankarski sistem.

2009. godine Vlada, Narodna banka Srbije i Agencija za osiguranje depozita zaključile su Sporazum o saradnji radi očuvanja finansijske stabilnosti u Republici Srbiji, kojim su predviđene mere u okviru njihovih redovnih nadležnosti koje svaka od ovih institucija može da preduzme u cilju ublažavanja eventualnih posledica po finansijsku stabilnost u Republici Srbiji. Članom 4. ovog sporazuma predviđeno je da Vlada može predložiti mere koje obuhvataju zaštitu finansijske stabilnosti nacionalne ekonomije i donošenje i predlaganje propisa kojima se uređuje finansijski sektor, kao i obezbediti da mere koje se predlažu Narodnoj skupštini budu donete po hitnom postupku.

Vlada, Narodna banka Srbije i Agencija za osiguranje depozita su od početka svetske finansijske krize bile potpuno posvećene očuvanju stabilnosti bankarskog sistema. U tom smislu je država izvršila niz dokapitalizacija banaka sa državnim vlasništvom pokazujući svoju rešenost da očuva sigurnost i poverenje u ove banke i finansijski sistem u celini.

Do sada preduzete mere pokazale su se samo delimično efikasnim, kratkoročno rešavajući urgentne probleme, ali nisu na sistemski način dovele do stabilizacije bankarskog sistema, što se najočiglednije pokazalo na primeru Agrobanke.

Ministarstvo finansija i privrede je, uz podršku Narodne banke Srbije, čvrsto rešeno da eliminiše elemente nestabilnosti u bankarskom sistemu i za svaki potencijalni slučaj nađe trajno i održivo rešenje imajući u vidu četiri osnovna cilja koja istovremeno treba postići: punu stabilnost finansijskog sistema, minimiziranje ukupnog troška za poreske obveznike, efikasno postupanje i sprovođenje trajnih i održivih rešenja.

Ministarstvo finansija i privrede, Narodna banka Srbije i Agencija za osiguranje depozita su, analizirajući postojeći zakonodavni i institucionalni okvir i mere koje stoje na raspolaganju za postizanje ciljeva iznetih u prethodnom stavu, utvrdili da je postojeći zakonodavni i institucionalni okvir nedovoljan, te da je neophodno doneti poseban zakon kojim bi se uspostavio okvir na temelju koga bi državni organi mogli da reaguju u izuzetnim i hitnim slučajevima koji ozbiljno prete da naruše finansijsku stabilnost Republike Srbije. Primer konkretnog slučaja čije konačno rešavanje nije moguće u okviru postojećeg zakonskog i institucionalnog okvira već je neophodno doneti poseban zakon jeste problem „Nove agrobanke” pred koju bi, da nastavi da posluje samostalno, predstojeća nedelja i mesec štednje postavili teško prebrodive izazove, tako da će se prenos kvalitetne aktive i obaveza Nove agrobanke izvršiti na način koji ne ugrožava stabilnost bankarskog sistema.

Donošenjem ovog zakona omogućava se Vladi da preduzme meru prenošenja zdrave imovine banaka, kao i banaka za posebne namene, odnosno banaka pod administrativnim upravljanjem na druge banke, uz istovremen prenos obaveza ovih banaka. Time bi se postiglo da druge zainteresovane banke preuzmu zdravu imovinu banaka koje su se susrele sa teškoćama u poslovanju, uz preuzimanje i obaveza tih banaka, čime se doprinosi sigurnosti deponenata banaka koje su se susrele sa teškoćama u poslovanju, što je jedan od najvažnijih elemenata finansijske stabilnosti. Osim toga, ukoliko se pojedina banka susretne sa teškoćama, to bi moglo rezultirati oduzimanjem dozvole za rad i sledstveno tome pokretanju stečajnog postupka, što bi za posledicu imalo dospevanje svih obročnih obaveza privrede i građana, kao i gubitak valjanih bankarskih garancija i drugih sredstava obezbeđenja datih od strane ovih banaka, što bi za krajnju posledicu imalo kolaps privrede u celini. S druge strane, nakon što se izvrši preuzimanje imovine i obaveza, banka koja se susrela sa teškoćama u poslovanju više neće ispunjavati uslove za nastavak poslovanja, što je razlog za oduzimanje dozvole za rad i pokretanje postupka stečaja, koji nakon preuzimanja neće imati opisane negativne posledice na stabilnost finansijskog sistema i privrede Republike Srbije.

III. OBJAŠNENJE PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Članom 1. određen je predmet uređivanja zakona, a to su uslovi, način i postupak preuzimanja celokupne ili dela imovine i obaveza banaka u kojima Republika Srbija ima direktno ili indirektno učešće, uključujući i banke za posebne namene i banke pod administrativnim upravljanjem, u slučaju kada bi nesprovođenje preuzimanja predstavljalo ozbiljnu pretnju za stabilnost finansijskog sistema Republike Srbije, kao i odnos ovih banaka prema Fondu za razvoj Republike Srbije u delu koji se odnosi na izdata sredstva obezbeđenja.

Članom 2. predviđeno je da se preuzimanje imovine i obaveza pomenutih banaka može izvršiti samo ako za to postoji pozitivno mišljenje Narodne banke Srbije, dato u skladu sa ovim zakonom.

Članom 3. vrši se razgraničavanje primene ovog zakona u odnosu na postojeći zakonodavni okvir. Ovaj zakon ne derogira primenu važećih zakona u redovnom postupku. On, međutim, uređuje meru i postupak koji će se primenjivati u izuzetnim i hitnim slučajevima, u kojem slučaju državni organi postupaju u skladu sa odredbama ovog zakona, dok u svim ostalim slučajevima postupaju u skladu sa odredbama ostalih zakona koji uređuju bankarski sistem.

Članom 4. određeno je da se preuzimanje vrši zaključenjem ugovora između banke prenosioca i banke koja preuzima imovinu i obaveze, kao preuzimaoca, odnosno zaključenjem ugovora između Agencije za osiguranje depozita, u slučaju kada se u svojstvu banke prenosioca pojavljuje banka za posebne namene ili banka pod administrativnim upravljanjem, i banke koja preuzima imovinu i obaveze, kao preuzimaoca. Prenos imovine i obaveza predstavlja efikasan način za preuzimanje dela ili kompletne aktive i dela ili kompletnih obaveza banke u finansijskim teškoćama od strane druge, finansijski sposobne i stabilne banke. Ugovorom o preuzimanju imovine i obaveza banka preuzimalac kupuje imovinu banke prenosioca i za nju plaća preuzimanjem obaveza banke prenosioca.

Članom 5. predviđeno je da banka preuzimalac može dobiti bespovratnu finansijsku podršku za realizaciju mere preuzimanja. Imajući i vidu da se mera preuzimanja imovine i obaveza preuzima u izuzetnim i hitnim slučajevima koji prete da ugroze stabilnost finansijskog sistema Republike Srbije, te da visina obaveza banke prenosioca koje je neophodno preneti banci preuzimaocu u cilju očuvanja stabilnosti finansijskog sistema Republike Srbije može preći vrednost imovine koja je predmet preuzimanja, banci preuzimaocu može biti neophodna finansijska podrška za sprovođenje preuzimanja, kako preuzimanje ne bi imalo za rezultat finansijske teškoće i kod ove banke, što bi dovelo do dalje destabilizacije bankarskog sektora i ne bi ispunilo cilj ovog zakona.

Članom 6. je određeno da Vlada, na osnovu predloga ministarstva nadležnog za poslove finansija i pozitivnog mišljenja Narodne banke Srbije, donosi akt koji sadrži nalog banci prenosiocu, odnosno Agenciji, za zaključenje ugovora iz čl. 4. i 5. ovog zakona, kao i potrebne elemente za zaključenje i izvršenje ugovora iz čl. 4. i 5. ovog zakona. Ovim članom su predviđeni minimalni obavezni elementi ugovora koje akt Vlade iz ovog člana mora da sadrži, i to: spisak imovine i obaveza koje su predmet preuzimanja, kao i izvor, iznos, način i rok u kojem se obezbeđuje finansijska podrška banci preuzimaocu. Ovim članom predviđeno je da se pozitivno mišljenje Narodne banke Srbije iz ovog člana smatra saglasnošću Narodne banke Srbije za preuzimanje u smislu Zakona o bankama („Službeni glasnik RS”, br. 107/05 i 91/10).

Članom 7. je određeno da se preuzimanje vrši bez pristanka akcionara, deponenata i drugih poverilaca, odnosno dužnika banaka koje učestvuju u preuzimanju, osim u slučaju kada je banka preuzimalac banka u kojoj Republika Srbija nema kontrolno učešće, kada o zaključenju ugovora iz čl. 4. i 5. odlučuju akcionari ove banke na skupštini. Ovim članom je takođe određeno da preuzimanje ne može biti predmet pobijanja od strane poverilaca banaka koje učestvuju u preuzimanju u skladu sa zakonom kojim se uređuju obligacioni odnosi i zakonima kojima se uređuje stečaj. Saglasnost ovih lica odnosno pravo na pobijanje je isključeno iz razloga što se mera preuzimanja imovine i obaveza primenjuje u izuzetnim i hitnim slučajevima, kada postoji javni interes za očuvanjem stabilnosti finansijskog sistema Republike Srbije, što preteže nad interesima pojedinačnih deponenata, poverilaca i dužnika banaka koje učestvuju u preuzimanju. U suprotnom, ne bi se mogao ispuniti cilj ovog zakona, što bi moglo da dovede kolapsa privrede Republike Srbije. Takođe, mera preuzimanja podrazumeva zaštitu poverilaca-deponenata banke prenosioca kroz prenos njihovih depozita na zdravu banku, ali i zaštitu dužnika banke prenosioca budući da bi njihove obaveze u slučaju oduzimanja dozvole za rad i stečaja dovele do momentalnog dospeća celokupnih obaveza po odobrenim kreditima.

Članom 8. je određeno da se preuzimanje vrši bez odluka skupština banaka koje učestvuju u preuzimanju u smislu zakona kojim se uređuju banke i zakona kojim se uređuju privredna društva, osim u slučaju kada je banka preuzimalac banka u kojoj Republika Srbija nema kontrolno učešće, kada se preuzimanje vrši na osnovu

odluke skupštine te banke o odobrenju zaključenja ugovora iz čl. 4. i 5. ovog zakona. Donošenje odluke skupštine banke u kojoj Republika Srbija ima kontrolno učešće je isključeno iz razloga što se preuzimanje imovine i obaveza primenjuje u izuzetnim i hitnim slučajevima, kada postoji javni interes za očuvanjem stabilnosti finansijskog sistema Republike Srbije, pri čemu bi Republika Srbija, kao kontrolni član, u svakom slučaju mogla da donese odluku na skupštini. Iz tog razloga je dato pravo akcionarima banaka koje učestvuju u preuzimanju, a koji su akcionari na dan zaključenja ugovora o preuzimanju, osim Republike Srbije i drugih akcionara - pravnih lica u direktnom ili indirektnom vlasništvu Republike Srbije, da zatraže od banaka koje učestvuju u preuzimanju u roku od 15 dana od dana obaveštenja o zaključenju ugovora o preuzimanju, da banka čiji su akcionari otkupi njihove akcije prema vrednosti predviđenoj Zakonom o privrednim društvima („Službeni glasnik RS”, br. 36/11 i 99/11) u slučaju prava nesaglasnih akcionara. Ovime je obezbeđena pravna sigurnost i zaštita manjinskih akcionara, koji bi, u slučaju donošenja odluke na skupštini, imali prava predviđena Zakonom o privrednim društvima za nesaglasne akcionare, i time im je dat jednak pravni tretman koji bi ostvarivali u redovnom postupku. S obzirom na to da nije isključeno donošenje odluke skupštine banke preuzimaoca u kojoj Republika Srbija nema kontrolno učešće, poslednjim stavom ovog člana je konstatovano da nesaglasni akcionari ove banke svoja prava ostvaruju u skladu sa Zakonom o privrednim društvima.

Članom 9. predviđeno je da se ugovori iz čl. 4. i 5. zaključuju u roku od dva dana od dana donošenja akta Vlade iz člana 6. stav 1. ovog zakona, a u slučaju iz člana 8. stav 2. ovog zakona – u roku od dva dana od dana donošenja odluke skupštine banke preuzimaoca, a sve iz razloga hitnosti i efikasnosti u realizaciji preuzimanja.

Članom 10. je određeno da se na preuzimanje ne plaća porez na prenos apsolutnih prava, kao i da se preuzimanje ne smatra prometom dobara i usluga saglasno zakonu o porezu na dodatu vrednost, te da je davanje finansijske podrške oslobođeno poreza na nasleđe i poklon, saglasno zakonu o porezima na imovinu.

Članom 11. je određeno da su izvor sredstava finansijske podrške sredstva Agencije za osiguranje depozita, pri čemu će Republika Srbija, ukoliko se za to ukaže potreba, Agenciji za osiguranje depozita nadoknaditi data sredstva.

Članom 12. je određeno da finansijska podrška koja se obezbeđuje na osnovu ovog zakona ima tretman dozvoljene državne pomoći u cilju otklanjanja opasnosti od nastanka štete u vanrednim situacijama u smislu zakona koji uređuje kontrolu državne pomoći.

Članom 13. je određen rok u kome je banka prenosilac obavezna da uskladi svoje poslovanje sa propisima koji uređuju bankarski sistem, u delu koji se odnose na kapital i pokazatelje poslovanja. Imajući u vidu da preuzimanje imovine i obaveze podrazumeva preuzimanje velikog broja klijenata banke prenosioca, kao i to da iznos obaveza koje se preuzimaju može biti veći od vrednosti imovine neophodno je banci preuzimaocu dati rok za finalizaciju preuzimanja i usklađivanje svog poslovanja sa propisima koji uređuju bankarski sistem u delu koji se odnose na kapital i pokazatelje poslovanja. Ovim članom je takođe uređeno da će Vlada, ukoliko se u banci preuzimaocu u kojoj Republika Srbija ima kontrolno učešće u periodu iz stava 1. ovog člana pogorša finansijsko stanje, odnosno nastupi rizična likvidnost, na predlog te banke preduzeti potrebne mere radi prevazilaženja tih problema.

Članom 14. je predviđeno da banka preuzimalac odmah nakon zaključenja ugovora o preuzimanju, putem sredstava javnog informisanja obavesti o sprovedenom preuzimanju deponente, kao i poverioce i dužnike banke prenosioca koje je preuzela putem ugovora o preuzimanju, o sprovedenom preuzimanju, odmah nakon zaključenja ugovora o preuzimanju, čime se obezbeđuje sigurnost i zaštita

korisnika finansijskih usluga. Takođe je predviđeno da banke koje učestvuju u preuzimanju, osim banke preuzimaoca u kojoj Republika Srbija nema kontrolno učešće, odmah po zaključenju ugovora o preuzimanju obaveštavaju svoje akcionare o zaključenju ugovora o preuzimanju i njihovom pravu da zatraže otkup svojih akcija u skladu sa članom 8. stav 3. ovog zakona.

Članom 15. je uređen postupak koji se preduzima prema banci prenosicu nakon izvršenog preuzimanja, i to oduzimanje dozvole za rad na osnovu zahteva banke prenosioca odnosno zahteva Agencije za osiguranje depozita u slučaju banke za posebne namene, blokiranje svih računa banke prenosioca, imenovanje Agencije za osiguranje depozita kao administratora i podnošenje predloga nadležnom sudu za pokretanje postupka stečaja, koji će biti sproveden u skladu sa odredbama Zakona o stečaju i likvidaciji banaka i društava za osiguranje („Službeni glasnik RS”, br. 61/05, 116/08 i 91/10).

Članom 16. uređen je prenos sredstava obezbeđenja iz ugovora o izdavanju bankarske garancije, odnosno drugih ugovora na osnovu kojih je banka prenosilac izdala neko sredstvo obezbeđenja u korist Fonda za razvoj, na Fond za razvoj. Sredstva obezbeđenja iz ovog člana služe kao sredstvo obezbeđenja potraživanja Fonda za razvoj iz ugovora sa korisnicima kredita tog fonda umesto bankarskih garancije, odnosno drugih sredstava obezbeđenja iz ovog člana, a koja prestaju prenosom u smislu ovog člana.

Članom 17. je određeno da ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, iz razloga hitnosti.

IV. ANALIZA EFEKATA ZAKONA

- Određenje problema koje Predlog zakona treba da reši

Predlog zakona treba da stvori pravni okvir za eliminisanje elemenata nestabilnosti u bankarskom sistemu i za pronalaženje trajnog i održivog rešenja imajući u vidu četiri osnovna cilja koja istovremeno treba postići: punu stabilnost finansijskog sistema, minimiziranje ukupnog troška za poreske obveznike, efikasno postupanje i sprovođenje trajnih i održivih rešenja.

- Ciljevi koji se postižu njegovim donošenjem

Donošenjem ovog zakona, pored ciljeva navedenih u prethodnoj alineji, ostvaruje se i stabilnost finansijskog sistema, sigurnost deponenata u pogledu položenih depozita, kao i očuvanje privrednog ambijenta Republike Srbije.

- Koje su druge mogućnosti za rešavanje problema

Ministarstvo finansija i privrede, Narodna banka Srbije i Agencija za osiguranje depozita su, analizirajući postojeći zakonodavni i institucionalni okvir i mere koje stoje na raspolaganju za postizanje iznetih ciljeva, utvrdili da postojeći zakonodavni i institucionalni okvir ne pruža druge mogućnosti za rešavanje problema kojim bi bili postignuti svi izneti ciljevi.

- Zašto je donošenje akta najbolje za rešavanje problema

S obzirom da se na drugi način ne mogu postići svi izneti ciljevi rešavanja elemenata nestabilnosti bankarskog sistema, njihovo rešavanje donošenjem ovog zakona je najbolji način.

- Na koga će i kako najverovatnije uticati rešenja u zakonu

Ovaj zakon će prevashodno uticati na banke sa teškoćama u poslovanju u kojima Republika Srbija ima direktno ili indirektno učešće, kao i na banke za posebne namene i banke pod administrativnim upravljanjem. Osim na banke, ovaj zakon će takođe uticati i na građane i privredu Republike Srbije na način da će pružiti sigurnost

deponentima, ali i preuprediti negativne efekte koji bi mogli nastupiti u slučaju oduzimanja dozvole za rad bankama sa teškoćama u poslovanju na njihove klijente.

- Koji su troškovi koje će primena zakona izazvati građanima i privredi, posebno malim i srednjim preduzećima

Primena zakona neće izazvati troškove građanima i privredi.

- Da li donošenje zakona stimuliše pojavu novih privrednih subjekata na tržištu i tržišnu konkurenciju

Donošenje zakona neće imati direktan uticaj na pojavu novih privrednih subjekata, niti na tržišnu konkurenciju. Naime, bankarski sektor Republike Srbije je u značajnoj meri fragmentiran, imajući u vidu veliki broj banaka sa malim učešćima u najznačajnijim kategorijama poslovanja, potpu aktive, kredita, depozita i prihoda. Prema izveštaju Narodne banke Srbije za četvrto tromesečje 2011. godine HHI indeks koncentracije ni za jednu navedenu kategoriju nije iznad nivoa od 1000, koji bi označio postojenje tek umerenog nivoa koncentracije.

- Da li su zainteresovane strane imale priliku da iznesu svoje stavove o Predlogu zakona

U izradu ovog zakona bile su uključene sve relevantne institucije i čiju nadležnost spada obezbeđivanje funkcionisanje finansijskog tržišta, i to: Ministarstvo finansija i privrede, Narodna banka Srbije, Agencija za osiguranje depozita, Nova Agrobanka, Poštanska štedionica.

V. PROCENA IZNOSA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Po proceni Agencije za osiguranje depozita iznos sredstava finansijske podrške potrebnih za sprovođenje ovog zakona iznosi 250 miliona evra.

VI. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Razmatranje i donošenje ovog zakona po hitnom postupku predlaže se u skladu sa članom 167. Poslovnika Narodne skupštine („Službeni glasnik RS”, br. 20/12–prečišćen tekst). Razlozi za donošenje zakona po hitnom postupku se ogledaju u potrebi da se spreči nemogućnost banaka da usled teškoća u poslovanju odgovore zahtevima svih deponenata u nedelji štednje.

VII. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE PREDLAŽE DA PROPIS STUPI NA SNAGU PRE OSMOG DANA OD DANA OBJAVLJIVANJA U „SLUŽBENOM GLASNIKU REPUBLIKE SRBIJE”

Predlaže se da ovaj zakon stupi na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”. Naročito opravdani razlozi za ranije stupanje na snagu ovog zakona, u smislu člana 196. stav 4. Ustava Republike Srbije, sastoje se u potrebi da se obezbedi nesmetano funkcionisanje državnih organa i organizacija, kao i nesmetano funkcionisanje privrede i bankarskog sistema Republike Srbije. U suprotnom, pretila bi značajna i neposredna opasnost po stabilnost finansijskog sistema Republike Srbije i potencijalna preteća opasnost koja bi se ogledala u mogućem kolapsu privrede Republike Srbije.